

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
«МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ»
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД № 27
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

Від маленької цеглинки – до розумної дитинки

Дидактично-ігровий посібник

Номінація «Дидактичні ігри»

Рожок Тетяна Леонтіївна,
завідувач КЗ «ДНЗ № 27 ВМР»
Костецька Оксана Анатоліївна,
вихователь-методист «ДНЗ № 27 ВМР»
тел. (0432) 27-65-96

м. Вінниця
2018 р.

Автори: Рожок Тетяна Леонтіївна, завідувач комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад № 27 Вінницької міської ради»

Костецька Оксана Анатоліївна, вихователь-методист комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад № 27 Вінницької міської ради»

Рожок Т.Л., Костецька О.А. Від маленької цеглинки – до розумної дитинки. Дидактично-ігровий посібник/ Т.Л. Рожок, О.А.Костецька. – Вінниця: КУ «ММК», 2018. 15 с.

Рецензенти:

Каневська Т.В., вихователь, керівник творчої групи комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад № 27 Вінницької міської ради», 11 тарифний розряд, педагогічне звання «вихователь-методист», голова ПК.

Бевз В.В., завідувач навчально-виробничої практики Дошкільного відділення Вінницького обласного комунального гуманітарно-педагогічного коледжу, викладач вищої категорії, викладач-методист.

Рекомендовано педагогічною радою закладу

«Дошкільний навчальний заклад 3 27 Вінницької міської ради»

(протокол № 1 від 16.11.2017 р.)

Дидактично-ігровий посібник спрямований на розкриття та розвиток внутрішнього потенціалу кожної дитини, формування цілісного світогляду та забезпечення ігрового досвіду засобами конструктора LEGO.

Містить цикл пізнавально-розважальних журналів, основна мета яких - всебічний (пізнавальний, креативний, комунікативно-мовленнєвий, фізичний) розвиток дитини як учасника суспільного життя, де в основу взаємодії «дорослий-дитина» покладено підхід «навчання через гру».

Допоможе батькам знайти спільні інтереси з дитиною, організувати цікаве дозвілля для всієї родини, а педагогам — провести нестандартні заняття. Матеріали відповідають вимогам чинної освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина».

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Актуальність.....	5
Мета	8
Завдання	8
Опис дидактично-ігрового посібника.....	9
Список використаних джерел.....	14
Додатки.....	15
Пізнавально-розважальні журнали:	
1. «Екзотичний світ диких тварин»;	
2. «Меблевий рай»;	
3. «Долина загадкових рослин»;	
4. «Кумедні мешканці ферми»;	
5. «Від кубика до будинку»;	
6. «У світі LEGO транспорту»;	
7. «Автомобілі-помічники»;	
8. «Відкриваємо таємниці LEGO цифр»;	
9. «У LEGO граємо – казки складаємо».	

ВСТУП

Основною метою дошкільної освіти є забезпечення сприятливих умов для становлення життєвої компетентності дитини, формування в неї базису особистісної культури, реалізації свого особистісного потенціалу. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, освітня програма для дітей й від 2 до 7 років «Дитина» спрямовує педагогів на формування дитини-діяча, здатної самостійно здобувати знання, аналізувати їх та систематизувати, встановлювати відносини та контактувати з однолітками і дорослими, підпорядковувати свої інтереси іншим, співпрацювати в команді. Відтак, набагато важливіше, не просто передати дітям певні знання, сформувані відповідні навички, а закласти уміння міркувати, орієнтуватися в усьому, що їх оточує, належно оцінювати життєві ситуації, приймати самостійні рішення, творчо підходити до вирішення будь-яких проблем.

Сучасні діти, живуть в світі комп'ютерів, Інтернету, електроніки та автоматики і легко освоюють інформаційно - комунікативні засоби, тому здивувати їх традиційними наочними засобами дуже складно, ще важче зацікавити абстрактними поняттями і вже тим більше неможливо змусити їх вивчити матеріал, якщо мета його вивчення їм незрозуміла. Тому перед педагогами постає дилема: як найефективніше можна навчити, розвинути й виховати дитину – та й ще так, щоб їй було комфортно й цікаво.

Дієвим засобом, що дає змогу реалізувати підхід «навчання через гру» є LEGO- конструювання.

LEGO - педагогіка одна з відомих і поширених сьогодні педагогічних систем, що використовує тривимірні моделі реального світу і предметно-ігрове середовище навчання і розвитку дитини. Є простим і практичним інструментом, відкритою системою, що дає дитині змогу робити перші відкриття, досліджувати, експериментувати, пізнавати світ і себе в ньому, творити та імпровізувати досхоchu. Це ціла палітра гри, яка охоплює конструктивно-будівельну, вільну, сюжетно-рольову, розвивальну, рухливу гру та гру за уявою; гру індивідуальну, самостійну та гру в парах, у міні-групах, командах; гру з однолітками та дорослими. І кожен з цих різновидів гри вносить свій незамінний вклад у всебічний розвиток дитини.

АКТУАЛЬНІСТЬ

Для повноцінного розвитку дитини дошкільного віку особливе значення мають гра і перші спроби продуктивної діяльності. Конструювання – найважливіший для дошкільників вид продуктивної діяльності, адже саме під час конструктивних ігор діти мають необмежену можливість вигадувати і створювати свої побудови, конструкції, проявляючи зацікавленість, кмітливість і творчість. Вони на власному досвіді пізнають конструктивні властивості окремих деталей, можливості їх з'єднання, комбінування, оформлення. При цьому кожна дитина творить як дизайнер, засвоюючи під час творчого конструювання закони гармонії і краси.

Конструктивна творча діяльність – це ідеальна форма роботи з дітьми дошкільного віку, яка дозволяє педагогові поєднувати навчання, виховання і розвиток дітей в режимі гри. А LEGO-конструювання є унікальним інструментом, що розкриває потенційні можливості кожної дитини.

Питання впливу LEGO-конструювання обґрунтовано в численних працях провідних психологів і педагогів. Сучасні дослідження таких авторів як Л.Г. Комарова «Країна з ЛЕГО», Л.А. Парамонова «Дитяче творче конструювання», Е.В.Фешина «ЛЕГО-конструювання в дитячому садку», Лусс Т.В. «Формування навичок конструктивно-ігрової діяльності у дітей за допомогою ЛЕГО» доводять, що конструювання з LEGO Education виходить далеко за межі розуміння поняття «конструювання» у традиційному сенсі слова, воно допомагає комплексно інтегрувати форми роботи з конструктором LEGO у освітній процес та вирішувати ряд завдань передбачених Базовим компонентом дошкільної освіти в Україні, а саме:

- збагачення емоційного та чуттєвого досвіду дитини, формування сенсорної культури (розрізнення форм, кольорів, розмірів тощо), сприяння розвитку основних психічних процесів (сприймання, пам'ять, увага, мислення, мовлення) та пізнавальних здібностей (допитливість, винахідливість, раціональність);

- формування цілісної системи уявлень дитини про світ людей, предметів, природи і культури, вдосконалення вміння використовувати набуті знання для

подальшого збагачення власного досвіду та їх творчого застосування в процесі гри та створення з деталей LEGO конкретних образів;

- розширення активного словника, розвиток зв'язного мовлення, комунікативних навичок, культури поведінки й налагодження доброзичливих взаємин з дорослими та однолітками;

- фізичний розвиток дитини, оптимізація її рухової діяльності, формування фізичних якостей (вправність, швидкість, витривалість), удосконалення дрібної моторики;

- розвиток творчої уяви, вміння мислити креативно, експериментувати, розмірковувати, висловлювати й обґрунтовувати власні судження; вміння планувати свою діяльність та творчо втілювати власні задуми у грі, отримувати насолоду від самого процесу творення;

- формування оптимістичного світосприймання, розвиток базових якостей особистості (самостійності, спостережливості, наполегливості, ініціативності, самосвідомості тощо);

- розвиток основ логічного мислення, здатності до сприймання, порівняння, аналізу, узагальнення інформації, вміння добирати необхідні для реалізації ігрового задуму засоби, бачити переваги та недоліки власної конструкції чи ідеї, удосконалювати її за потреби;

- заохочення до роботи в колективі, формування ціннісного ставлення до створених руками інших людей об'єктів;

- сприяння особистісному зростанню кожної дитини як успішного громадянина, творця майбутнього.

Такі вміння і навички закладають фундамент учбової діяльності майбутніх школярів. Діти, що захоплюються конструюванням, відрізняються багатою фантазією і уявою, активним прагненням до творчої діяльності, бажанням експериментувати, винаходити. У них добре розвинене просторове, логічне, математичне, асоціативне мислення, пам'ять, що є основою інтелектуального розвитку і показником готовності дитини до навчання у школі.

Розуміючи цінність даної технології для всебічного розвитку особистості дитини та унікальні можливості інтеграції LEGO-конструювання в освітній процес, у 2017 році наш заклад став учасником Міжнародного проекту «Сприяння освіті», що запроваджується у закладах дошкільної освіти в рамках реалізації Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України і компанією LEGO Foundation та отримав 350 комплектів конструктора від компанії LEGO Foundation (Королівство Данія).

Однак, розпочавши роботу, зіткнулися із дефіцитом україномовної літератури та посібників з теми. У сучасній літературі, на інтернет-сайтах представлені роботи, які висвітлюють актуальність даного питання та можливість використання Lego в гуртковій роботі, дидактичні ігри з використанням SixBricks, втім недостатньо практичних матеріалів, які б допомогли об'єднати зусилля педагогів і сім'ї, залучити членів родин до спільної ігрової діяльності з дітьми. Саме це і спонукало нас до розробки дидактично-ігрового посібника «Від маленької цеглинки – до розумної дитинки», що допоможе батькам знайти спільні інтереси з дитиною та організувати цікаве дозвілля для всієї родини, а педагогам — провести змістовні інтегровані заняття.

МЕТА:

Формування конструкційних здібностей та вмінь, забезпечення всебічного (пізнавального, креативного, комунікативно-мовленнєвого, фізичного) розвитку дитини як учасника суспільного життя, де в основу взаємодії «дорослий-дитина» покладено підхід «навчання через гру».

ЗАВДАННЯ:

- створити умови для задоволення потреби дитини у пізнанні яскравого та неповторного світу LEGO, його дослідженні, перетворенні на свій розсуд та створенні власного;
- навчати дошкільників основним прийомам та способам конструювання різних моделей з деталей конструктора LEGO Education;
- формувати у дітей цілісну систему уявлень про навколишній світ (світ людей, природи, речей);
- формувати елементарні знання з основ математики;
- формувати загальні вміння — виконувати завдання відповідно до поставленої мети; доводити розпочату роботу до кінця, працювати поряд і разом з дорослим, з однолітками; планувати діяльність; аналізувати та оцінювати її результат;
- розвивати дрібну моторику, формувати зорову координацію рухів;
- створювати умови для активного розвитку всіх психічних процесів, зокрема конструктивного мислення; репродуктивної та творчої уяви; образної, рухової та словесно-логічної пам'яті;
- збагачувати активний словник дошкільників та формувати навички зв'язного мовлення, вербального та невербального спілкування;
- формувати морально-етичні цінності;
- виховувати такі базові якості особистості, як самостійність, цілеспрямованість, наполегливість, креативність.
- створити умови для підвищення інтересу батьків до LEGO-технологій, залучення членів родини до спільної ігрової діяльності.

ОПИС ДИДАКТИЧНО-ІГРОВОГО ПОСІБНИКА

Дидактично-ігровий посібник «Від маленької цеглинки – до розумної дитинки» містить серію пізнавально-розважальних журналів «Подорож до країни LEGO» призначення яких цікаве, активне, захопливе й, головне, спільне проведення часу дітей та дорослих. А саме:

1. «Екзотичний світ диких тварин»;
2. «Меблевий рай»;
3. «Відкриваємо таємниці Lego цифр»;
4. «Долина загадкових рослин»;
5. «Кумедні мешканці ферми»;
6. «Від цеглинки до будинку»;
7. «У світі LEGO транспорту»;
8. «Автомобілі-помічники» (транспорт спеціального призначення);
9. «У LEGO граємо – казки складаємо».

Кожен номер розкриває тему з усіх сторін: від пізнавальної до ігрової та об'єднує такі види діяльності як конструктивну, розвивальну і навчальну. Увесь матеріал відповідає освітній програмі для дітей від 2 до 7 років «Дитина». Завдання дібрані таким чином, що гра чергується з практичною діяльністю, що дозволяє здійснювати навчання від простого до складного, наповнити діяльність дітей новими знаннями, цікавими фактами, проблемними ситуаціями, ідеями та залучити кожну дитину до змістовної діяльності.

Особливість запропонованих ігор полягає у доборі цікавого літературного матеріалу та яскравих ілюстрацій, схем, що зацікавлюють дітей та стимулюють до виконання завдань. Дошкільнята, конструюючи із цеглинок, непомітно для себе отримують нові знання, закріплюють навички, вчаться спілкуватися з однолітками та дорослими.

Основні рубрики журналу названо за видом діяльності, яка є провідною на цих сторінках:

	Збудуй сам
	Вчимо разом
	Цікавинка
	Поміркуй

Рубрика «Збудуй сам» передбачає безпосередню роботу з конструктором LEGO DUPLO і LEGO SYSTEM – створення та візуалізацію рішення проблемної ситуації і спрямована на формування позитивної мотивації до конструктивної діяльності, розвиток конструктивних здібностей дітей.

Містить цікаві ігрові завдання, що передбачають:

- конструювання *за зразком* (подані зразки різноманітних предметів чи об'єктів природи, виконанні із цеглинок LEGO DUPLO і SYSTEM, та наочні схеми їх відтворення);
- конструювання *за умовами* (завдання конструювання в данному випадку виражаються через умови і носять проблемний характер, оскільки способів їх вирішення не дається, визначено лише умови, яким споруда повинна відповідати. Наприклад: сконструюй найбільшу, найміцнішу вежу);
- конструювання *за задумом* (дітям пропонують загальну тематику конструювання, вони самі створюють задуми конкретних будівель з конструктора і способів їх здійснення. Основна мета такого конструювання - актуалізація та закріплення знань і умінь.

Орієнтовні завдання:

- побудуй за схемою;
- побудуй найвищу вежу (не закріплюючи цеглинки на штирях, складаючи цеглинки вузьким боком) найміцнішу/стійкішу вежу;

- скопіюй візерунок, створи свій власний;
- запам'ятай та скопіюй;
- побудуй чарівну істоту;
- сконструюй автомобіль (будинок, місто тощо) своєї мрії, сфотографуй та розмісти у кишеньці.

Рубрика «Вчимо разом» спрямована на розвиток мовленнєвої компетенції дошкільників, передбачає складання розповідей, казок, вивчення віршів, загадок, правил безпечного поведження тощо. Матеріали рубрики виховують свідомого читача, допомагають дітям відчутти задоволення від читання та спілкування з літературою.

Орієнтовні завдання:

- вивчи вірш за допомогою мнемотаблиці;
- опиши предмет за схемою;
- придумай продовження розповіді, казки;
- запам'ятай правила безпечного поведження.

Рубрика «Цікавинка» розширює наукові знання маленьких дослідників, адже містить енциклопедичні відомості про довкілля: живу та неживу природу, рукотворний світ, закономірності та взаємозв'язки у ньому, значні винаходи людства. Відкриті запитання змушують малюків по-новому поглянути на добре відомі факти, помітити те, на що досі не звертали уваги, вважаючи звичайним. Матеріали рубрики вчать дітей дивитися і бачити, слухати і чути, відчувати, цінувати красу навколишнього світу і оберігати його.

До **рубрики «Поміркуй»** увійшли різноманітні ігрові завдання: лабіринти, задачі з ілюстраціями, ребуси, головоломки, проблемні ситуації, що сприяють підвищенню мотивації до пізнавальної діяльності, розвитку логічного мислення, творчих та конструктивних здібностей дошкільнят.

Дібрані матеріали ознайомлять дітей з правилами безпечної поведінки у різних обставинах, нададуть можливість не лише пояснити дітям, як слід діяти в тій або іншій ситуації, а й сформувані ефективні життєзбережувальні моделі поведінки, навчать думати не тільки про себе, а й про оточення.

Орієнтовні завдання:

- розклади цеглинки LEGO башточками за відповідним кольором та кількістю;
- порахуй предмети, виклади відповідну кількість цеглинок;
- запам'ятай та відтвори;
- за допомогою цеглинок Lego проклади вихід із лабіринту;
- знайди безпечний спосіб, що допоможе спуститися з високої вежі;
- розгадай ребус;
- знайди зайвий та познач цеглинкою;
- продовж ряд;
- sudoku в цеглинках.

Запропоновані в журналах розвивальні ігри-вправи з LEGO мають певні особливості, про які варто пам'ятати дорослим, а саме:

- будь-яку із ігор можна адаптувати відповідно до віку, вмінь, потреб конкретної дитини (наприклад, змінивши кількість цеглинок чи відвівши інший час на її виконання);
- кожна вправа надає можливість дитині вправлятися у виконанні завдання знову і знову і в такий спосіб набувати впевненості у власних силах;
- ігри передбачають можливість відкритого закінчення, коли дитина може запропонувати кілька варіантів виконання, і кожен з них буде правильним. Головне – дати можливість дитині пояснити своє бачення;
- ці вправи виконують роль своєрідного тренажера гнучкості і мислення не лише для дитини, а й для дорослого, адже сприяють формуванню вміння реагувати на потреби, що виникають у дитини.

Тривалість гри не є чітко фіксованою, принцип по хвилинної регламентації неактуальний. Її час залежить від вікових особливостей дітей, їх бажань та форми

взаємодії дорослого з дитиною. Головним критерієм є надання учасникам можливості насолодитися процесом творення, тому встановлення чітких часових рамок є недоречним. А ще такі ігри не мають закінчення і можуть починатись знову і знову у різних варіантах.

Місце проведення гри. Грати й навчатися можна усюди – вдома, у груповій кімнаті, музичній залі, на ігровому майданчику. Варто лише продумати зручність розташування наборів для гри та розташування самих гравців. Необхідно щоб гравці мали змогу вільно рухатись, сидіти, стояти та розміщувати свої творіння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беленька Г. В., Богініч О. Л., Богданець-Білоskalенко Н. І. та ін. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» . – К., 2016 .
2. Варяхова Т. Зразкові конспекти з конструювання з використанням конструктора ЛЕГО // Дошкільне виховання. – 2009. – № 2. – С. 48-50.
3. Давидчук А.Н. Розвиток у дошкільнят конструктивного творчості. – М.: Гардарики, 2008. – 118 с.
4. Ємельянова І.Є., Максєва Ю.А. Розвиток обдарованості дітей дошкільного віку засобами лего-конструювання і комп'ютерно-ігрових комплексів. – Челябінськ: ТОВ «Рекпол», 2011. – 131 с.
5. Конструємо: граємо і вчимося LegoDacta // Матеріали розвиваючого навчання дошкільнят. Відділ ЛЕГО-педагогіки, ІНТ. – М.:, 2007. – 37 с.
6. Кузьміна Т. Наш ЛЕГО ЛЕНД // Дошкільне виховання. – 2006. – № 1. – С. 52-54.
7. Куцакова Л. В. Заняття з конструювання з будівельного матеріалу в середній групі дитячого садка. – М. : Фенікс, 2009. – 79 с.
8. Лусс Т.В. Формування навичок конструктивно-ігрової діяльності у дітей за допомогою ЛЕГО. – М.: Гуманітарний видавничий центр ВЛАДОС, 2003. – 104 с.
9. Петрова І. ЛЕГО-конструювання: розвиток інтелектуальних і креативних здібностей дітей 3-7 років // Дошкільне виховання. – 2007. – № 10. – С. 112-115.
10. Рикова Є.А. LEGO-Лабораторія (LEGO ControlLab). Навчально-методичний посібник. – СПб, 2001, – 59 с.
11. Фешина Є.В. Лего конструювання в дитячому садку: Посібник для педагогів. – М.: Сфера, 2011. – 243 с.
12. <https://www.9sam.ru/razvivaiushie-kartochki-dlia-detei>
13. <https://education.lego.com/ru-ru/support/preschool>
14. <http://www.int-edu.ru/>
15. <http://www.lego.com/ru-ru/>
16. <http://education.lego.com/ru-ru/preschool-and-school>